

Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

- 8 JAN. 2019

Uw kenmerk	Ons kenmerk	U19-000281	Datum
Uw brief	Beh. door	E. de Bunje	Doorkiesnr.
Onderwerp: Onderwijshuisvesting	Afdeling	Stedelijke Ontwikkeling, Team Vastgoed & Grondzaken	Bijlage(n)

Beste leden en burgerleden van de gemeenteraad,

Op 28 februari a.s. wordt in de raadsvergadering een voorstel behandeld over de voorzieningen die voor 2019 zijn aangevraagd door schoolbesturen in het kader van de onderwijshuisvesting. Vooruitlopend op dit raadsbesluit wil ik u door middel van deze brief nu graag informeren over de verplichtingen die de gemeente heeft ten aanzien van de onderwijshuisvesting en de stand van zaken rond de doordecentralisatie onderwijshuisvesting in het primair en speciaal onderwijs.

Naast de informatie in deze brief, vindt op 7 februari a.s. bij de beeldvormende behandeling van het raadsvoorstel een korte toelichting plaats over de huidige manier van werken inzake onderwijshuisvesting en de veranderingen in de toekomst.

Verplichtingen gemeente onderwijshuisvesting

De gemeente heeft volgens de Wet Primair Onderwijs (WPO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC) een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor primair en speciaal onderwijs. Deze zorgplicht wordt geregeld in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bergen op Zoom 2015.

De gemeenteraad van Bergen op Zoom heeft in september 2015 bovengenoemde verordening vastgesteld. Voor vergoeding komen de volgende voorzieningen in aanmerking:

- nieuwbouw van een school (na 60 jaar);
- uitbreiding van een school;
- gehele of gedeeltelijke ingebruikneming van een bestaand gebouw ten behoeve van de huisvesting van een school;
- verplaatsen of verwijderen van noodlokalen of semipermanente lokalen;
- eerste inrichting onderwijsleerpakket of meubilair
- en/of herstel van constructiefouten.

Ieder jaar kunnen de schoolbesturen voor 1 februari een aanvraag voor vergoeding van één van de bovengenoemde voorzieningen indienen voor het volgende jaar. De toekenning en afwijzing van deze aanvragen voor 2019 worden behandeld in de raadsvergadering van 28 februari a.s. Deze procedure heeft tot gevolg dat er onvoldoende zicht is op welke aanvragen binnen komen en wat de kosten van de gemeente zijn.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van een schoolgebouw. Zij ontvangen daarvoor een vergoeding van het Rijk.

Op 28 juni 2016 heeft het college van Burgemeester en Wethouders van Bergen op Zoom de startnotitie doordecentralisatie

onderwijshuisvesting primair en (voortgezet) speciaal onderwijs vastgesteld. Het doel van deze startnotitie is te onderzoeken of het mogelijk is om de zorgplicht van de gemeente zoals die nu geregeld is in de wet en in de verordening (zie hiervoor) in een nader te bepalen vorm over te dragen aan de schoolbesturen. De zorgplicht voor het Voortgezet Onderwijs is enige jaren geleden al doorgedecentraliseerd aan de schoolbesturen. Het doordecentraliseren van de zorgplicht heeft als voordeel dat de uitgaven voor de gemeente overzichtelijk worden en dat de schoolbesturen gezamenlijk medeverantwoordelijk worden voor de onderwijshuisvesting in de gemeente.

Later hebben de colleges van Steenberg en Woensdrecht, meden op ingeven van de schoolbesturen die vaak gemeentegrens overstijgend werken, zich bij dit onderzoek gevoegd. Hierdoor wordt hierna gesproken over 'Brabantse Wal'.

Proces doordecentralisatie

Spelers

In het project participeren de Brabantse Wal gemeenten, te weten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht. Tevens participeren de volgende schoolbesturen: ABBO, Auris, Driespan, KPO, LPS, SIPO en SOM. Het standpunt van de Stichting Kruislandse Scholen uit Kruisland is nog niet bekend.

Het proces wordt extern begeleid door Kwartiermasters. Gemeenten zijn autonoom verantwoordelijk, maar er is voor gekozen in dit proces gezamenlijk op te trekken, omdat veel van de schoolbesturen in Bergen op Zoom ook scholen beheren in Steenberg en Woensdrecht. Op deze manier kan een gezamenlijke ambitie ontstaan.

Proces tot nu toe

Om te komen van het huidige proces (werken met de onderwijsverordening) tot de doordecentralisatie, is het noodzakelijk om het proces op te knippen in een aantal stappen.

Allereerst is goed inzicht nodig in het gebouwenbestand (bezetting en bouwjaar) en de leerlingenprognoses van het onderwijs. De afgelopen periode zijn de besturen samen met de gemeenteambtenaren aan het werk geweest met het opstellen van een concept Integraal Huisvesting Plan (IHP).

Aan de zijde van de gemeenten zijn gedurende deze periode de huisvestingsdata en financiële data van de gemeenten verzameld en zijn recente leerlingenprognoses aangeleverd. Dit beleidsarme concept IHP is een plan conform bovengenoemde verordening en betreft de minimale zorgplicht en kan worden beschouwd als een 'basisproduct'.

Dit plan biedt inzicht in de voorzieningen die noodzakelijk zijn de komende 50 jaar en de kosten die dit met zich meebrengt voor de gemeente.

De volgende stap is om te komen tot een beleidsrijk concept IHP met ambities. De ambities betreffen o.a. het verhogen van de kwaliteit van het gebouw (niveau Frisse scholen klasse B), het duurzaam maken conform de BENG-norm (Bijna Energie Neutrale Gebouwen), gasloos bouwen en de opzet van een Integraal Kind Centrum (IKC van 0 tot 12 jaar).

Onderdeel van deze vorm van IHP is met de gezamenlijke middelen (de gemeenten vanuit de verantwoordelijkheid voor nieuwbouw en renovatie, schoolbesturen vanuit de verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie) het beleidsrijke niveau te realiseren.

Op 3 december 2018 zijn zowel het beleidsarme concept IHP, als de vraag of we gezamenlijk naar een beleidsrijk concept IHP willen werken, besproken met de schoolbesturen en de wethouders van de Brabantse Wal. In deze bijeenkomst hebben alle partijen hun vertrouwen in deze aanpak uitgesproken en de bereidheid getoond om samen naar de optimale beleidsrijke variant van het IHP met een doorrekening voor de komende 50 jaar toe te werken.

Dat betekent dat we de komende maanden een proces tot een beleidsrijk concept IHP zullen doorlopen. Het proces zal worden geleid door een bestuurlijk overleg (schoolbesturen en gemeenten) en de inhoudelijke uitwerking zal met een aantal werksessies door middel van werkgroepen per gemeente ter hand worden genomen. Het is de bedoeling om eind april het beleidsrijk IHP in concept gereed te hebben. Dit concept zal dan worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

Met dit IHP zal ook inzichtelijk worden wat de komende jaren financieel nodig is om de onderwijshuisvesting kwalitatief op

orde te krijgen (en te houden). In dat kader hecht ik er aan om uw raad vroegtijdig inzicht te geven in het proces, het concept beleidsarme IHP en de totstandkoming van het concept beleidsrijke IHP.

Met dit eindproduct (beleidsrijk IHP) ligt er ook een basis voor verdere uitwerking van een proces tot mogelijke doordecentralisatie.

Wij zullen u de komende tijd betrekken bij dit proces en dit met het presidium inplannen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'B. Jacobs', written over a circular stamp or mark.

Dhr. B. Jacobs M.Sc.
Wethouder.